

YURT DIŞINA YÖNELİK KÜLTÜR FAALİYETLERİ HAKKINDA

"Türk millî kültürü; millî ruh potasında yoğrularak yurt dışındaki Türklere ve Türk dostlarına anlatılamamıştır. İlgili "Tanıtma büroları" birer sembolik amblemden ibaret kalmıştır."

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL*

Kültür, bir insan topluluğunun kendi tarihî tekamülü içinde sahip olduğu şüurdur. Bir insan topluluğu, bu tarihî tekamül şuuruna bağlı olarak mevcudiyetini devam ettirme azmini gösterir ve gelişmesini sağlar. Hayatı içindeki her şey kültüre dahildir. Kültüre girmeyen insanî bir faaliyet yoktur.

Namık Kemal "Bir millet, vatan sevgisinden nefsinin sınırsız, çok zaman geçmez, elbette vatanını o sevgi ile dolu olanların istila bayrağı altında görür" der. Nitekim başka kültür, din, dil, edebiyat, musiki, sanat ve törelerin... istilası ile yok olarak silinmiş milletler, kaybedilmiş vatanlar çoktur. Bir milleti yok eden güçlerin başında başka kültürlerin istilası kendi hakiki kültür unsurlarından koparılması gelir. Bir millet, yok olmak için "millî kültür şahsiyeti" dediğimiz "hars"larına bağlı kalmadırlar. Harsa bağlı kalmak da önce millî bütünlüğü sağlayıcı, çağdaş dünya içinde millî şahsiyeti tebarüz ettirici bir "millî kültür" politikası ile olur. Bilhassa bu "millî kültür"ün yurt dışında bulunan soydaşlarımız, vatandaşlarımız ve yabancılara benimsetilmesi, tanıtılması ve öğretilmesi için devletin kısa ve uzun vadede planlı, müessir pek çok hizmetler yapması gerekir. Eğer yapılamazsa çok sayıda kaybettiğimiz "millî değer"lere "Türk nesilleri" de eklenecektir.

Millî kültür; önce yurt içinde, tarifindeki yerini almalıdır. Bu kültür unsurları, devlet eliyle veya özel teşebbüslerle tespit ve muhafaza edilmedir.

Millî kültür şuurunu, yurt içinde tespit ve muhafaza ettikten sonra, yurt dışında bulunan soydaşlarımıza, vatandaşlarımıza ve yabancılara da bizzat kendi eserlerimizle kendimiz ülkelere anlatmalıyız. Bu açıdan Türk millî kültürünün yurt

dışında tanıtılması ve yayılması için yapacağımız çalışmalarda şu gruplara öncelik vermeliyiz.

1. Komşu Ülkelerde ve Uzakdoğu ülkelerinde yaşayan Türklere:

Komşu ülkelerde ve Uzakdoğu ülkelerinde 150 milyonun üstünde soydaşımız vardır. Bunlar, halen nerede olursa olsunlar Türk - İslâm törelerini -mümkün olduğu ölçüde- bilfiil yaşatmaktadır. Anavatana olan bağlılıkları da devam etmektedir. Fakat Türk millî kültürüne hasret ve susuzdurlar. Bunlara yardım etmek ise bizim millî görevimizdir.

2. Yurt dışında yaşayan Türklere:

Son zamanlarda yurt dışında yaşayan Türklerin sayısı artmıştır. Bunlar da, a) İşçiler, b) Aydınlar, c) İşçi çocuklarıdır.

3. Yabancı Ülkelerdeki Türk Dostları veya Kuruluşları:

Bilhassa üniversiteler bünyesinde kurulan Şarkiyat Enstitüleri önemlidir. Bu enstitülerde "Türkoloji bölümleri" bulunmaktadır. Pek kıymetli Türk dostu ve ilim adamları Türkoloji sahasında değerli eserler vermişlerdir. Türk milletini, Türk kültürünü, başkalarına tanıtmışlardır. Bu bakımdan birçoklarına müteşekkirimiz.

Bu enstitüler, zamanla Türkiye'den de Türkolog veya Türkçe Öğretmenleri isterler. Kanaatimce bunun seçiminin çok iyi yapılması ve bürokratik engellerin kaldırılarak kısa zamanda gönderilmesi gerekir. Ermenilerin Türkoloji Enstitülerine de el attıklarını, oradan da bizi vurmaya çalıştıklarını bilmeliyiz.

Sosyal ve ekonomik kalkınmanın paralelinde mutlaka kültürel kalkınma da şarttır. Dağlar vadiler arasında köprüler kurmak suretiyle, nasıl ayrı ayrı parçaları birleştiriyorsak; dağınk zihinlerdeki fikirleri de "millî kültür köprüsü" ile birleştirmeliyiz. Bu bakımdan millî kültür politikamızın rasyonel ve objektif boyutlar kazanması

*Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fak. Dil ve Ed. Eğl. Bölümü Başkanı

şarttır. Devlet, "millî kültür"ün yurt dışına da yayılmasında tek faktördür.

"Millî Kültürümüzün" dış dünyaya açılmasında takip edilecek hususları şöylece hülâsa edebiliriz:

1. Millî kültürün tarifi, kaybolmaya yüz tutmuş olan kültür unsurlarının yaşatılması ve tesbiti, yürürlüğe konulması, çağdaş dünya içinde Türk millî kültürünün bir "ecol" halinde tanıtılması gerekir. Türkiye'nin dünyadaki yerini muhafaza etmesi, ilim ve teknolojinin gereklerine uygun olarak kültür yönünden gerekli görülen ön şartları hazırlaması ve kültürümüzün aynı çevrelerde tanınmasını sağlayıcı hem tedbir, hem de uygulama alanına geçilmesi gerekir. Burada diplomatik temaslardan yararlanabiliriz. Diplomatik olarak yapılan kültür antlaşmaları iyi değerlendirilmelidir. Mübadele, yayın ve propaganda esasına dayanan çalışmalar da millî kültür politikasının plan, program ve tatbikatı hemen yapılmalıdır. Yurt dışı temsilciliklerimiz birer büro olmaktan kurtarılıp, aktif hale sokulmalıdır. Yurt dışına gönderilen her görevli ile kendi adına giden kişiler de birer "Türk Devleti Temsilcisi" olduklarını unutmamalıdır. Bu şuur onlara zamanında verilmelidir.

2. Tesbit edilen millî kültürümüzün muhafazası, gözetilmesi, yaygınlaştırılması lazımdır. Millî varlığımızın ana cevheri olan millî kültürümüz yurt dışında olduğu gibi, yurt dışındaki soydaş ve vatandaşlarımıza haberleşme ve yayın vasıtasıyla ulaştırılmalıdır. Zira bizi bizden başkası tanıyamaz. Türkiye, Türk millî kültürü hakkında yazılan eserleri, devlet eliyle sağlam bir şekilde tercüme ettirmelidir. Yabancıların Türkiye ve Türkler hakkındaki gezi, repörtaj ve başka kaynaklardan elde edilen bilgilerde pekçok yanlış ve tutarsızlıklar dünden bugüne görülmüştür. Türk millî kültür felsefesine ait eserlerin telif ve tercümesi de bize ait olmalıdır.

3. "Millî Kültür"ün değişmez bir devlet politikası olarak devlet tarafından müesseseleştirilmesi lazımdır. Aynı zamanda diğer hizmet verecek resmî ve özel kuruluşlar arasında işbirliği vazifesini de devlet ele alıp, liderlik vasfını elde tutmalıdır.

4. Tarihimizden miras aldığımız "zengin millî kültürümüzü" gelecek nesillere, bilhassa yurt dışında bulunan öğrenci ve işçilerimiz ile "Yüzer-Gezer Nesil"lere, daha da zenginleşmiş şekliyle intikal ettirmek ve intikal devresinde yapılacak kültür hizmetlerini kısa ve uzun vadede yapılacak

şekilde planlaştırarak, müsbet neticeye kısa zamanda varılmayı göz önünde bulundurmak lazımdır. Bunları her türlü yabancı ideolojik propagandalardan kurtarmak için, devlet politikasının görüşü olan "millî kültür şuru"nu onlara eğitim ve öğretim yoluyla vermeliyiz. Bilhassa Türkiye ve Osmanlılar aleyhine yapılan menfi propogandan onları kurtarmalıyız. Bu da, onlara ilk önce kendi millî kültürümüzü öğretmek suretiyle mümkün olur.

5. Dünya milletleri arasında müstesna bir yeri alan "millî kültür"ümüzün bir "ecol" halinde yurt içi ve yurt dışında tanıtılması mühim bir husustur. Tanıtma faaliyetlerinin yürütülmesi için modern araç, gereçler ile yetişmiş insan gücünden faydalanılmalıdır. Bu güçlü faaliyet yurt içinde ve yurt dışında tanıtıcı faaliyetler tertipleyerek konferanslar, kongreler, simpozyumlar, lobiler...vb ile sürdürülmelidirler. Ayrıca basın, yayın, radyo, televizyon, film, kütüphane, arşiv, müze, istatistikî faaliyetlerden fazlası ile faydalanılmalıdır.

6. Kültür unsurlarımızı taklitçi veya sadece alıcı olmaktan kurtarıp, millî kültür şuurundan doğan müzik, resim, dokuma, seramik, baskı, el sanatları, oymacılık...vb gibi sanat eserlerimizi bütün dünyaya bu kültür yoluyla tanıtmalıyız.

Netice olarak diyebiliriz ki "Türk millî kültürü" yurt dışında tam olarak tanınabilmesi için önce yurt içinde kendi yerini almalıdır. Daha sonra yurt dışına yönelik olarak faaliyete geçmelidir. Bu da uzun ve kısa vadede yapılacak kültür faaliyetleriyle olur. Bilhassa kaybettiğimiz işçi çocuklarını kurtarmak için çalışmalarımızı hızlandırmalıyız. Daha sonra vatandaşlarımıza devletin "millî kültür şuru"nu aksettiren kitap, gazete, radyo, televizyon ve diğer yayınlarla hizmet götürmeliyiz. Bu hizmeti müsbet olarak devam ettirirsek, hem soydaşlarımıza hizmet verir, hem de vatandaşlarımızı yabancı ideolojilerin propoganda vasıtalarından kurtarmış oluruz. Bu görev devletin olmakla beraber, her münevverin de borcudur. Yalnız devlet kendi bünyesinde bu işi organize eder, ehil kişiler seçer. Böylece devlet, yurt içinde bozguncu, bölücü fikirleri yurt dışında da Türk düşmanlığı cereyanına karşı bütün Türk unsurlarına yapılacak hizmetin en müsbet ve müessir şekli "millî kültür" olduğunu görerek gerekli her türlü tedbiri alır ve vatandaşlarımızı yabancı ideolojilerden kurtarır. Onlara huzur içinde yaşatacak bir "Türk millî kültür" ruhu verir.